

ANUL XXI. (Seria II.)

Mărt, 1. Octomvre n. (17 Septemvre v.) 1901.

Nr. 18.

Apare la 1 și 15 a fie-cărei luni st. n.
in Arad, Calea Archiduc. Josif 7.

Proprietar-editor: Dr. Ioan Suciu.
Redactor-responsabil: Stan Urzică.

Prețul abonamentului:
Pe 1 an 6 coroane.
Pe jum. de an: 3 coroane.

Pasivistul:

„Să fii pasiv, da, să plătește!“
— Zice cel ce lenevește, —
„Te faci că faci — politică,
„Ceartă, da, și — alta nimică.
„Nici „comitet“ n'ai să pui
„El se 'ntregește — din ai Lui
„Și pan'ce-or fi gineri, nepoți:
„Să dormi adenc nație, poți!

„Dăi câteva „Declarațiuni“
„L'adresa „dragei de națiuni“
„Și te plângi, că „nu te lasă“
„— Fără trudă — „să-intri'n Casă!

„Dictum-factum! dirigi așa:
„Să nu se manie Széll-pașa!
„Și tu s'aparî, că nu poți face
„Alta, de cât ce-Tie-ți place! . .

Activistul:

„Nu Vă luați, măi, după cel'
„Neputincios, ca vai de el!
„Pe voi Vă ține în cătușe
„Și el i-și joac' alui păpușe.
„Să minte singur și pe Voi
„Vă adincește în noroiu.
„Haideți dar la „valostaș“
„Că Vă plătesc eu „aldămaș“!

„Însă haid acum, îndată,
„Pan'ce nu e concentrată
„La luptă, întreaga Românime:
„C'atunci eu — nu lupt cu nime!

„C'asa-î place „Măriei“ mele,
„Să vișc și eu „printre ele“
„Și să vestesc că toate-s bune,
„Câte „Taica-Széll“ le spune.

„Gura Satului“:

„Taci tu leneș păcătos!
„În draci te du, agent scârbos!
„Sunteți amânduoi la fel
„Unul Iaș, altul tember.
„Neamul în loc d'al aduna,
„Organisându-î tabera:
„Voi cereați un „os de ros“ . . .
„Bată-Vă Domnul Christos!

„Ziceți unii: „nu ne lasă,
„Să ne-organisăm“! — și iasă,
„Că frații Slovaci Vă desmint
„Ei-s' organizați! Decând! . . .

„Și zic alții: „Haid, să pornim!
„Unul de-altul deși nu știm! . . .
„Iar' tu popor, stai zăpăcit . . .
Popor Român, nefericit!
Druicus.

Pasivitatea . . .

Autorisata veneratului presedă vestea zilele acestea, că menținerea pasivității a făcut cele mai eseculente impresii în — popor. „Gura Satului“, care singură spune însă ceea-ce simte și cugetă poporul, are documente că nu-s tocmai esacte informațiunile ziarului sibian, ci din contra: decretarea pasivității a făcut *diferite* impresii.

Icona adevărată se presintă deci după cum reiese din următoarele rapoarte scrise de cei mai autorisați fruntași de prin părțile locului:

Sibii. Între *albiniți* (nu *frați*, ci cei dela coșniță) menținerea pasivității este considerată ca o glumă de alui Coroianu, care a vroit să documenteze, că partid, comitet și president național este *el*, cu nepotul seu Maniu și prietenii acestuia, tinerii voiajiori, dr. Comșa din Franzensbad și Voevodul Olpretului, cari — mirare — deși tineri, dar au combătut din respirerile plămânilor pentru *pasivitate*.

Părinții cu fete de măritat condamnă cu asprime nenorocita hotărâre luată în Cluj . . . Dar bine: pasivitatea e lipsă de activitate, lipsă de curaj, care dacă mai dăinește, îmbătrinesc fetele, chiar de s'ar ține în Sibiiu donă adunări de ale Asociațiunei pe an.

Herr Gelehrter-ul enciclopedist a declarat, că în ciuda decisului coroiencesc, el va continua să fie *activist*, pe toate potecele. Singur Ilarion Camilafcă s'a împăcat cu situația, pe cuvânt că la vârsta și cu neputințele lui și așa zadarnic s'ar mai proclama — *activitatea*!

Brașov. Dr. Eugen Leményi a făcut apelată în contra decretării pasivității. Voina a declarat că va dovedi prin fapte că nu e babalac ca moș Rațiu și de *Baseți*; Vlaicu și Eugen Mețianu s'au împărțit pe roluri: unul pasivist altul activist. Cât despre moș Aurică, el nu știe ce se petrece, ca de obicei.

Blaj. Celibii mai tineri sunt revoltați în contra decretării pasivității. Numai canonicii moșnegi s'au alăturat tacticei presedei dela Sibiu. Dedu va scrie Papei dela Roma și va cere disciplinar în contra părintelui Lucaciui, care începe a renega principiile sfintei biserici catolice, pururea vine și în activitate.

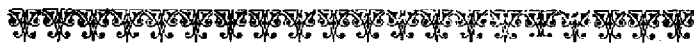
Seliște. Tótă suflarea a rămas fumărmurită. Cum! până și Niculiță al nostru, el, argintul viu intrupat, a subscris pasivitatea!? Trebuie că e o tradare la mijloc. Protopopul în pensiuine Droce, care stă aici, dar administrăză Mercurea, a gratulat pe dr. Rațiu cu un butoiăș de vin, vechiū dela Răhău. Căpitanul pompierilor nostri declară că a fost, este și va fi pentru

pururea activitate. Altfel nu s'ar mai plăti să fie omul — notar!

Orăștic. Advocatul Munteanu și aderenții sei — Bercianu, protesteză în contra pasivității, ér pe cei cari au hotărât acesta, îi declară de niște elefanți și cămile pröste. Silviu Moldovan stă la indoială.

Lugoj. O nedumerire mare a cuprins Banatul: cum, Brediceanu era pasivist și nu-l vedem subscris sub apel: Ce-î, se geneză să-și pună numele alătura cu Patița?

Și așa mai departe, un vraf de scrisori diu cari rezultă că *solidaritatea* nu e tocmai așa de speriat cum vestește *autorisata*. De altminteri totul depinde dela purtarea alegătorilor români. S'a pus adică un premiu pentru cel ce va asculta glasul fruntașilor. Dacă se va găsi un asemenea *disciplinat*, onórea națională e salvată.

Dela cine să învețe.

Bunica: Și dacă vei crește mare și vei fi bărbat, să fii *bun Român*, fidel fiū al națiunei tale . . .

Băietul: Am să strig: să trăiască Salacz! cel care vrea să statifice școlile românești.

Bunica: Nefericitele, bine o începî, da cine te-a învețat la aște?

Băietul: Învătătorii mei, dñii Moldovan, Oltean și Ștefu, că doar' și ei au votat cu Salacz.

Activitate, nu glumă!

Foaie verde de lămâie,
 În oraşul Orăştie
 Doctor Aurel Muntean
 „Activistul“ cel „charmant“^{u*}
 Vrea prin voce românească
 Vaza să-şi-o mai cârpească.
 Programa domnei-sale
 E ştiută 'n deal şi vale:
 Subt firma activităţii
 Propagarea vanităţii,
 Ceartă, ură, dujmănie,
 Tololoş şi gălăgie.
 El rosteşte 'n gura mare
 Oă e om cuminte tare
 Ori-şi care altu 'n lume
 E o nulă fără nume.
 Numai el şi iarăş el
 E în stare ca pre Széll,
 Dacă el în „sus“ s'-ar duce
 Deodată să-l apuce,
 Şi ca activist dibaci,
 Va avea în mână cârbaci, —
 Ca lui Széll să-î dovedească
 Cine-î el, şi câtă ăscă
 Alui căpătîină mică
 Are pentru politică!
 Apoi, ordine să vezi,
 Şi cu Tisza ciuhurezi!
 Ugron, Apponyi şi soţii:
 Pîn la nula scad cu toţi!
 Numai el şi iarăşi el
 Va polemiza cu Széll
 Şi va face treabă bună
 Pentru naţia română,
 Aşa 'n cât ministrul Széll
 Friptura sa de purcel,
 Pentr'o mămăligă sacă
 O dă 'n chîmb, ca să-ne facă
 Tot ce numa noi poftim
 Numai mulţumiţi să fim.

*

Asta-î tot, așa gândiți?
 Ba mai este, atenți fii!
 Trei miniștri cel puțin
 Ați se fie de Rumân:
 Prim ministru: **A. Muntean**,
 De justiție: **Moldovan**,
 De finanțe: **Bercian**,
 S' apoi câte un mocan
 Încă printre ei vîrîi.
 Căci așa e potrivit.
 Asta-î vorbă, nu-î nimic
 Asta-î rară politică!

Deci, haptac! votanți cinstiți!
 Cuget că nu vă feriți
 De-aşa politică rară
 De și face multă sfară.
 A lui vază zdrănișurită
 Puteți acum în clipită
 S-o cârpiți cu cât-un vot
 Nu vă uitați după zlot**
 Oă de și-l promite „nu-î“
 Num' odată a fost „lui“
 Când „trăgea“ din „Ardeleana“
 Dela nație, sărmană.
 Ardeleana l'antîercat;
 D'atunci toate s-au curmat
 'I-a rămas ceva „de treabă“
 A sa politică slabă.

am scris eu:

Ghișu Baciu

candidat de însurat a treia-dată
 d. s. sa I-î.

* licența poetică.

** I. e. cambiatură.

Brașove.

Iarăși un nou an școlar s'a început. Elevii
 au părăsit iar casele părinților și au venit la în-
 vătătură. Frumosul șes dinaintea gimnasiului nostru
 de lângă Tâmpa băjbaie de băieții rumeni, să-
 nătoși, veseli și zglobii. Cei mai mărunți aleargă,
 strigă, se zbuguesc și e atâta veselie în jocu-
 rile lor copilăresci, de îți crește inima.

Corpul didactic e și el în picior, complet.
 Caută bine d-nii profesori, sunt recreați perfect.
 Sunt veseli de revedere și-s dispuși de glume și
 fac spirit. Nu-î mirare, și-au petrecut vacan-
 țele pela băile din străinătate. Renumitele stațiu-
 ni balneare din **Dârste** și jur băjbaia de d-neal-
 lor. De, le dă mâna, că-î plătește Eforia colosal.
 Cu așa lefuri nu-î mirare că se avîntă până pe
 la **Dârste, Nou, Bran** și jur.

Numai domnu **Budiu** n'a fost în străinătate.
 El și-a petrecut vacanțele la moșiile dumnealui.
 Că are moșii d-nu Budiu, moșii întinse, pe sub
 Tâmpa. El rîde de cei ce s'au rumenit la arșița
 sórelui din **Dârste** și alte stațiuni balneare apusene.

— Ce-î gaunerilor, — e mai bine 'n **Dârste**
 ca 'n **Brașov**? — Care se prinde pă luptă cu
 mine, dacă v'ați întărit pe la băi?

(Continuare pe pag. 6.)

CUM SUNTEM.

— „Răsăritul încotro-i?“ . . .
 — „Uită-l, ici! — zic amândoi!“;

Pe Român cu toții vor
 Să-l tragă pe partea lor!

CUM AR TREBUÍ SĂ FIM!

Soarele însă arată
Românului calea dreaptă!

— La drac', pigmei fără de minte! . .
Români buni! Haid' — INAINTE!

(Continuare)

Că-î colosiv bărbat d-nu **Budiu**. Puternic la trup și foarte musculos. La luptă dreaptă nu-î om de care să-î fie teamă. „Că de nu-l pot trînti altfel, îi pui pedeca“ zice d-nu **Budiu**. I-e tare frică însă să nu-l pleznescă cine-va pe la spate, că p'acolo nu vede. Că de-ar vedea d-nu **Budiu** și pe la spate, ar fi fenomenal de tot

L-ați văzut vr'odată pe **Budiu** îmbrăcat de vară?

Nu? — Î-mi pare rău, că nici eu nu l-am văzut.

Dar umblă îmbrăcat cu toate acestea și vara. Are un costum dintr'o stofă din patruzeci-și-opt, de colorea trăznetului. Stofă puternică, care ține la tăvăleală, întîmple-se ea chiar și în cafenea.

Cum? — va întreba vr'o fire curiosă de babă — ce spui d-ta? tăvăleală prin cafenea cu cine-va?

— Nu știu dom'le! În privința asta cereți deslușiri dela ștefertreterul dlui **Budiu**, dela **Moș-Corbu**, căci d-sa spune că la un chef l-a închis pe **Budiu** într'o cameră cu nule și nu l-a slobozit până când n'a strigat **tula!**

Destulu-ț-i că d-nu **Budiu** umblă îmbrăcat vara în haine de colorea trăznetului, cu pantalonii lăsați peste cizme.

Dumnealui zice că umblă cu **țipie!**, fiindcă nu se ved turecii cizmelor. Umbrelă nu p'ortă, măcar e pagubă de haine, dacă le plouă. Dar **Budiu** zice că la ei în sat nu-î obicei, apoi d'or' el n'o strica obiceiurile românești.

A, dar iarna să vedeți pe **Budiu**! Călătorule, care din plăcere saū pentru a face studii, te vei abate iarna pe la Brașov, nu uita că între curiozitățile acestui oraș istoric, este d. **Paul Budiu**.

„Am fost la Brașov și n'am văzut pe **Budiu**“, e acelaș lucru cu: „am fost la Roma și n'am văzut pe papa.“

Da, iarna d. **Budiu** e cu adevărat colosiv. În întregime îți tace impresia unui mastodont. Are o căciulă, de poți ascunde sub ea un copil de șapte ani. Un palton făcut din stofa întregă câtă poți întinde odată pe o ramă de-a postovarilor din Brașov. Scump o fi fost — d'omne! Cizmele, da cizmele! — celebrele cizme ale lui **Budiu**. Nu cred să fie român cărturar care să nu fi auzit saū citit despre cizmele lui **Budiu** —

dintr'o vacă. Iarna în falnicul locul de cultură zidit de marele **Popazu**, domnește mirosul îmbătător de dulce al cizmelor lui **Budiu**.

Cizmele lui **Budiu** și gethele lui **Bolcaș** cu care acesta a trecut Vama — Cucului, vor fi desigur odată podobe ale muzeului Casei — Naționale din Sibii.

Fie-care elev al lui **Budiu** e 'n stare să te întrețină ore întregi asupra cizmelor legendare ale dascălului seū de elină. Sunt voluminoase (dacă-s dintr'o vacă!) Un om normal le p'ote încălța peste șoșoni, și tot i-or fi prea mari.

Cum ajunge o nouă clasă de elevi sub mâna lui, mai întâi trebuie să facă cunoștința cizmelor d-lui **Budiu**.

— Mă domnule! ai mai văzut tu cizme ca aieste?

— Nu dom'le! ăș tare faine!

— Așa-î mă? — așa cizme nici moșu-to n'a avut!

— Nu dom'le, da ce a'ți dat pe ele?

— Șapte zloți și cinci pițule mă! Ai văzut tu atâta bani?

— Nu dom'le, că tata-î sărac.

Da ce negustor îi tată-tău?

Econom, dom'le.

— Mă, spune-î să-ți aducă un purcel, că tu ești tare prost, și numa m'oi greși de ț-i-oi trânti o secundă cât tine de mare

Domnu **Budiu** p'ortă în loc de baston un ciomag cât o prăjină. D'aia are atâta autoritate p'aici.

De-o energie fără pereche și apărător înflăcărât al covingerilor sale, dl **Budiu** în discuție de cum-va nu cazî de acord cu părerile lui asupra vr'unei chestii, își prinde ciomagu de capetul cel subțire și te convinge cu măciuca, dacă nu te dai repede învins.

Fire per eminentiam artistică, d. **Budiu** este adorator al muziceii, în deosebî al celei vocale, deși n'are auz muzical nici cât cel mai intelectual Brănean. Își are cântărețul propriu. Pe baritonul **Corbu**. Colosiv bariton! De-l auzi făr'să-l vezi, ești sedus să-l confunzi cu Dimitru Popovici dela **Bayreut**. Când o cântă **Corbu** p'a sasuului, apoi **Budiu** plânge de s'adună totă ulița.

D. Profesor **Budiu** nici nu-și petrece cu ni-

menî decât cu **Moș Corbu**. Acesta cântă iar Budiu ține un toast de 2 cîasuri pentru cel mai mare cântăreț **Zosim Corbu**, care ne-a făcut fală la Craiova și jur.

Pe timpul crizei dela gimnasiu, născută din neînțelegerile dintre d. director Oniț și Trocarî, d. Paul Budiu se purta cam cum am zice: nici cal, nici iapă, nici măgar nici cal. Era neutru hăt bine. Își cumpăraseră un rînd de haine negre și călca a director. Îi prindea colosiv!

Ce s'a gândit el într'o dimineață mergînd acasă, după ce a luat cu **Corbu** o baie la fântâna săritore din fața gimnasiului. Gașneru ăla de **Oniț** o picat, da nu-î nimic, că era cam aspru! Pă cine dracu să-î pue în loc dacă nu pă mine. După Oniț io-s cel mai corpolent. Și asta se cere la un derector, să împue respect la profesori și la elevi. Apoi de minc tremură, că-î lovesc, să fie mai mare și decât Bunea. Și-și croise o mutră seriósă, și călca rar și apăsat și-și ținea degetele dela mîini răspîndite, să nu-î cadă manchetele, (primele manchete,) și brațele le purta departe de sine, să nu-și murdărescă haina neagră.

— Apoi de nu m'or alege pe mine, apoi dă-î dracului! — Că ăla de la ministeriu siguramente mă alege, că-î vorbesc unguresce ca pe Puszta. Numai de trocarii ăștia mî-e cam frică, că m'am manifestat cam prea cnergic și îndependent de câte-va ori! — Dar lor le trebuie om prost, să-î pótă duce de nas, d'ăia nu le-o plăcut **Oniț**. Apoi atunci tot pe mine mă pun, că mai puțin cuminte decât mine numai dóră **Corbu** să mai fie, numa el n'are cualificațiune pentru așa o demnitate.

Așa de sincere reflecții își făcea **Budiu** pe vremea aceea, amăgit de strălucirea viitorului ce prevedea fantazia lui de poet bolnav.

Știm însă că lucrurile au eșit altfel de cum dorea **Budiu**. Dar decepția e în stare să frîngă așa o musculatură? Ca om de ordine și deștept cum este, a salutat plin de satisfacție re'ntórcea directorului **Oniț**.

Și muncește pe ogorul pedagogic iărăși, de

asudă, iarna-vara. Și se înalță prin puterea poesiei lui Homer, cât îl vedeți de voluminos.

* * *

Deocamdată n'am ce să-ți mai seriu dom'le Redactor, decât că drul **Niculiță Mănoiu** n'a mai bătut de mult pe nimenea. A pus în respect pe totă lumea de aici. Toți îi duc gróza.

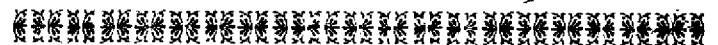
Că-î cam aspru, să mă ierte **dnu Niculiță**. Acuma face cura lui Kneipp, la recomandația lui **Aiser**, pe un căruț lung, găurit, cu patru róte mici, de câte 4 cm. în diametru.

*

Ei, da! Pot să vă comunic știrea îmbucurătoare, că dnu director de bancă **N. Petra Petrescu**, s'a întors deplin restaurat de la **Gmunden**. A adus cadoú 3 sipci (d'alea în care se bagă țigara de piele) de câte 13 cr. (26 fileri), la 3 funcționari, cari aú condus banca în absența d-sale.

Știți unde e Gmundenu? — Lângă **Ibăncesci**, u. p. Görgény-Szt.-Imre.

De pe Tocile.

Lui Tschitschowsky.

Te lauzi că ești stofă mare,
Că asemeni ție, nu-î pe rotogol . . .
Reu faci când lași în uitare,
Proverbul despre — butoiul cel gol.

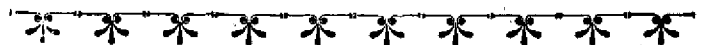
S. t. u.

Avis.

Notificăm on. public cetitor, că dl. **NICU STEJAREL** a eșit din redacția aces-tei foi și de azi încolo „Gura Satului“ o să apară sub responsabilitatea lui **S t a n U r z i e ă**.

Proprietarul-Editor.

**Banca generală de asigurare
mutuală**

„TRANSILVANIA“

ÎN SIBIU.

Asigurează pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

1. în contra primejdiei de foc și de exploziuni; clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobile ș. a.;

2. pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri în cazul morții și pentru terminuri fixate, de zestre și de rente.

Deslușiri se dau, și oferte de asigurări se primesc din comitatele: *Arad, Bichiș, Bihor, Ciănad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal.*

Agentura principală din Arad.

Strada Széchenyi Nr. 1. (casa dlui avocat Dr. Virgil Bogdan etagiul II) precum și prin agenturile cercuale și speciale.

„MUREȘANUL“

Institut de credit și economii, societate pe acții în

MARIA-RADNA.

Fundat și deschis în 15 Noiembrie 1897.

Capital social cor. 80.000, în 400 acții de cor. 200.

Acoardă: credite personale pe cambii; credite pe cambii cu acoperire ipototecară; credite pe obligațiuni cu cavenți până la C. 100; și împrumuturi pe amanete și efecte publice.

Primește: depuneri de bani spre fructificare, după cari institutul plătește contribuția erarială; ear' deponenții primesc după banii depuși până la 2000 50/0 de la 2000 în sus 60/0 interese.

Direcțiunea.

PROSPECT.

„Tabelele de părete“ ilustrate cu icoane, în 2 colorii, așa că pe fiecare Tabelă „nou sunet“ adică litera nedesvoltată și neînvățată, este desemnată cu roșu, întocmite de subscrisul, au apărut în a III-a ediție.

„Seria întrégă 18 Tabele împreună cu „Metodul de procedere“ costă: 8 Coróne. Pentru orientare On. Public și a On. colegi învățători, constatez, că aceste „Tabele“ sunt recomandate de Ven. Consistoriu din Arad, pentru școalele populare din diecesă, și aprețiate de On. „Academia Română“, prin următórea scrisoare, ce las să urmeze:

„Academia Română.“

București 1897. Februarie 26.

Nr. 8586.

Domnule!

Academia Română a primit cu deosebită plăcere exemplarele din a doua edițiune a „Tabelor pentru școalele populare“ întocmite de Domnia Voastră. Lucrarea ce ați făcut este vrednică de toată lauda. Ea corespunde unei necesități reale și va aduce mari foloase.

Vă exprimăm deci în numele Academiei mulțămirea sa pentru trimiterea seriei complete a acelor „Tabele“ pentru biblioteca sa și Vă rugăm să primiți încredințarea distinsei noastre considerațiuni. — (Subscriși) Președintele . . . și Secretariul General.

Seria tuturor scrierilor mele.

1. Micul Abcedar 18 tabele de părete	8 Coróne.	12. Istoria naturală' ediția VI. 40 fil.
2. " " P. I. ediția IX. p. I. an	40 fil.	13. Geografia P. I. ediția IV. (cl. III. și IV.) 40 "
3. " " P. II. " V. p. II. "	40 "	14. Istoria Ungariei, " II. (cl. IV. și V.) 40 "
4. a Legendar P. III. " V. p. III. și IV. an 60 "	"	15. " Universală, (clasa VI.) 40 "
5. Exerciții intuitive ediția III., p. învățători 60 "	16. Abcedar german român 40 "
6. Metodul de procedere, la Abcedar p. inv. 40 "	17. Istoria R-lor 60 "
7. Limba română (gramatică) 60 "	18. Micul gratulant 60 "
8. Economia, ediția VI. (clasa IV., V., VI.) 40 "	19. Cântările Viteemului 20 "
9. Socóta, P. I. ediția IV. 40 "	20. Învătătură despre banii noi 04 "
10. " P. II. " II. 40 "		
11. Tabelele, măsurile și banii, ediția III. 12 "		

Lipova (B. Lippe)

Ioan Tuducescu.